

Fagfornyelsen

Ida Large og Beate Tislevoll, Udir

De neste timene

- Innledning og status i arbeidet med nytt læreplanverk
- Hva er nytt i Kunnskapsløftet 2020?
- Kompetanse og dybdelæring
  - Gruppearbeid
- Forventninger til arbeidet med læreplanverket og støtteressurser
  - Kort gruppearbeid

Høye ambisjoner i fornyelsen av læreplanene

- Relevant og fremtidsrettet
- Tydeligere prioriteringer
  - dybdelæring
- Bedre progresjon og sammenheng i læreplanverket

Høye ambisjoner i fornyelsen av læreplanene

- Aktive elever som medvirker og bedre tilrettelegging for de yngste
- Læringsstrategier, teknologi, kreativitet, innovasjon- og entreprenørskapskompetanse skal vektlegges

Kunnskapsløftet 2020

- fortsatt kompetansemål
- fortsatt grunnleggende ferdigheter
- prinsipper som tilpasset opplæring, læringsfremmende vurdering og elevmedvirkning er viktige
- fag- og timefordelingen ligger fast

Hva er nytt?

- NY læreplanstruktur
- kjerneelementer
- tre tverrfaglige tema
- fornyet kompetansebegrep
- dybdelæring
- presisering av grunnleggende ferdigheter
- omtale av vurdering i fag

Status

Fagfornyelsen

Fagfornyelsen for **læreplaner** i grunnskolen og gjennomgående fag

Vår 2019

Høring

Sommer 2019

Oppsummerin
g

Sen høst 2019

Lansering

August 2020

Trer i kraft

Trinnvis innføring av læreplaner generelt

Skoleåret 2020-21

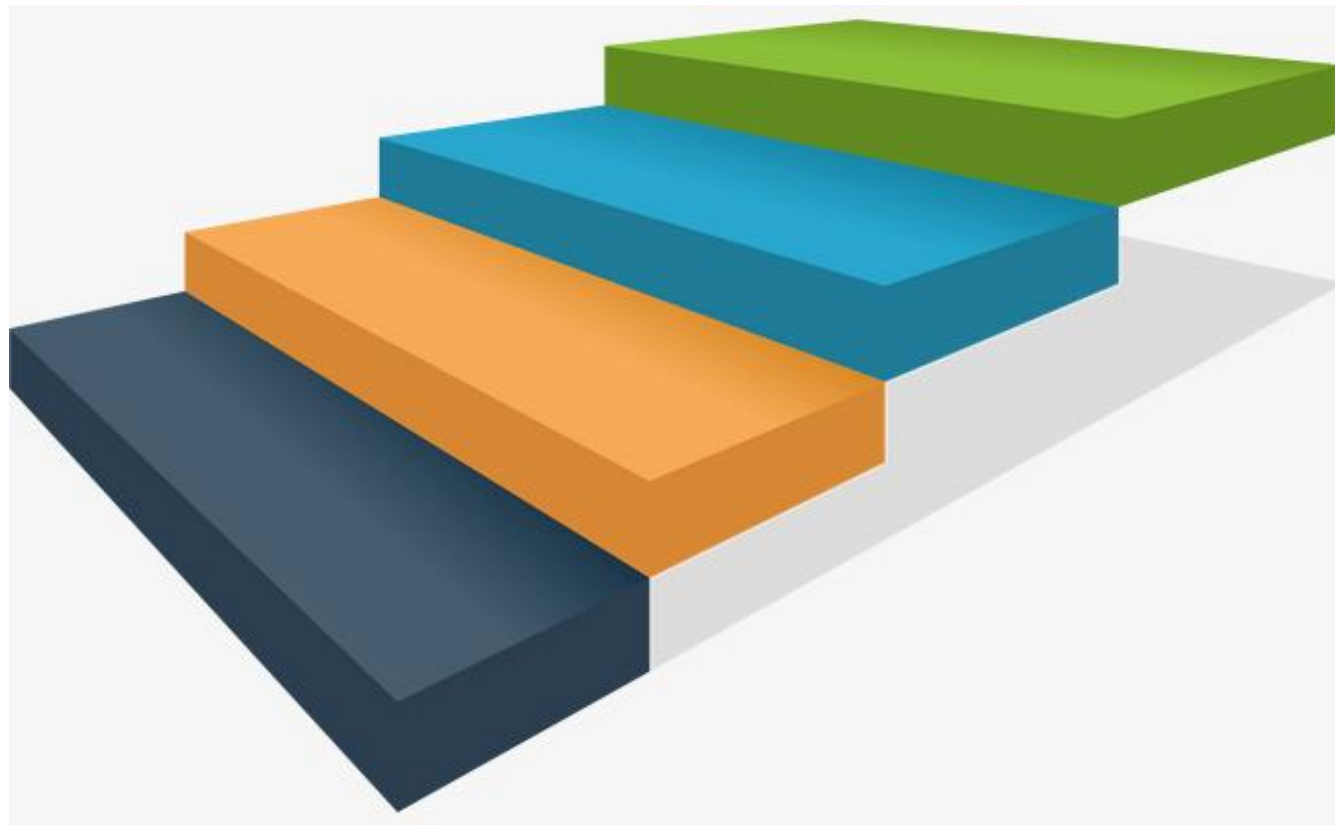
- 1.-9. trinn
- Vg1

Skoleåret 2021-22

- 10. trinn
- Vg2

Skoleåret 2022-23

- Vg3

Kompetanse og dybdelæring

To sentrale elementer i fagfornyelsen

Kompetanse – ny definisjon i overordnet del

- Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.
- Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.

Kompetanse – ny definisjon i overordnet del

- Kompetanse er **å tilegne seg** og **anvende** kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver **i** kjente og **ukjente sammenhenger og situasjoner**.
- Kompetanse innebærer **forståelse** og evne til **refleksjon** og **kritisk tenkning**.

Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring

- Dybdelæring er å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder.
- Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring

- Dybdelæring er å gradvis utvikle kunnskap og **varig forståelse** av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder.
- Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring

- Dybdelæring er å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og **sammenhenger i fag og mellom fagområder.**
- Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring

- Dybdelæring er å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder.
- Det innebærer at vi **reflekterer over egen læring** og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring

- Dybdelæring er å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder.
- Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og **bruker det vi har lært** på ulike måter **i kjente og ukjente situasjoner**, alene eller sammen med andre.

Verdigrunnlaget skal prege dybdelæringen

- Overordnet del beskriver hvilke verdier og prinsipper som grunnopplæringen skal bygge på.
- Opplæringens verdigrunnlag skal prege dybdelæringsprosesser, slik at vi utvikler gode holdninger og dømmekraft og evnen til refleksjon og kritisk tenkning, og til å foreta etiske vurderinger.

Dybdelæring

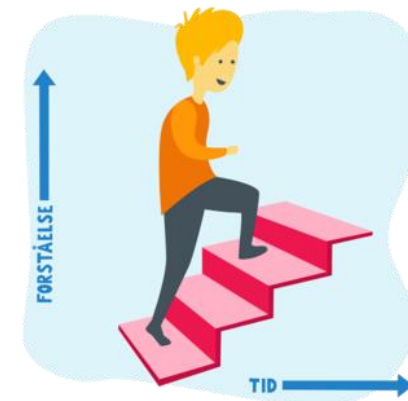
Vi definerer dybdelæring som det å gradvis utvikle kunnskap og varig **forståelse** av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder.

Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og **bruker det vi har lært** på ulike måter **i kjente og ukjente situasjoner**, alene eller sammen med andre.

Nytt kompetansebegrep

Kompetanse er å tilegne seg og **anvende kunnskaper og ferdigheter** til å mestre utfordringer og løse oppgaver **i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.**

Kompetanse innebærer **forståelse** og evne til refleksjon og kritisk tenkning

Gruppearbeid

Målsetting:

- *Reflektere rundt og få en rikere forståelse av sentrale elementer i fagfornyelsen*
- *Modellere en gruppemetodikk som kan brukes lokalt, for eksempel med lærere, elever og foresatte*

Påstandsspill – hvordan spiller vi?

Grupper på 4-10 personer sitter rundt bord så alle kan høre hverandre

Runde 1 – *berike*

- En deltaker begynner med å trekke en lapp fra bunken med påstander og leser høyt
- Deltakeren får litt tenketid og legger deretter lappen på et av feltene på spillebrettet
- Deltakeren begrunner valget sitt
- Deretter går turen til nestemann som bruker samme lapp og gjør det samme. Bare den som har lappen har ordet

Runde 2 – *reflektere og nyansere*

- I andre runde med samme påstand kan man enten si pass, endre mening eller nyansere meningen sin

Videre runder

- Når alle deltakerne rundt bordet har hatt ordet to ganger, trekker deltakeren ved siden av den første (vi går med sola) en ny lapp og gjentar som beskrevet over

Pause og utsjekk

Sammenheng i læreplanverket

Overordnet del

Opplæringens verdigrunnlag

- Menneskeverdet
- Identitet og kulturelt mangfold
- Kritisk tenkning og etisk bevissthet
- Skaperglede, engasjement og utforskertrang
- Respekt for naturen og miljøbevissthet
- Demokrati og medvirkning

Prinsipper for læring, utvikling og danning

- Sosial læring og utvikling
- Kompetanse i fagene
- Grunnleggende ferdigheter
- Å lære å lære
- Tverrfaglige temaer

Prinsipper for skolens praksis

- Et inkluderende læringsmiljø
- Undervisning og tilpasset opplæring
Samarbeid mellom hjem og skole
- Opplæring i lærebedrift og arbeidsliv
- Profesjonsfellesskap og skoleutvikling

Ny læreplanstruktur

Om faget

- Fagets relevans og verdier
- Kjerneelementer
- Tverrfaglige temaer
- Grunnleggende ferdigheter

Kompetansemål og vurdering

- Kompetansemål
- Underveisvurdering
- Standpunktvurdering

Vurderingsordning

Læreplaner for fag

Om faget

- Fagets relevans og verdier

Læreplaner for fag

Om faget

- Kjerneelementer
  - det mest betydningsfulle faglige innholdet elevene skal arbeide med i opplæringen
  - det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget
  - består av sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer
- er ikke kompetansemål, eller hovedområder!

Læreplaner for fag

Om faget

- Tverrfaglige tema
  - demokrati og medborgerskap
  - bærekraftig utvikling
  - folkehelse og livsmestring

Læreplaner for fag

Om faget

- Grunnleggende ferdigheter
  - Ansvar for den **første innlæringen** av den enkelte grunnleggende ferdighet (grf)
    - Norsk/samisk
    - Matematikk
    - Samfunnsfag

Læreplaner for fag

Kompetansemål og vurdering

- Kompetansemål
- Underveisvurdering
- Standpunktvurdering
- Omfang
- Prioritering av innhold
- Hovedtrinn (unntatt matematikk)
- Støtte til underveisvurdering

Vurderingsordning

- Sluttvurderingsordning

Forventninger til arbeid med læreplanverket

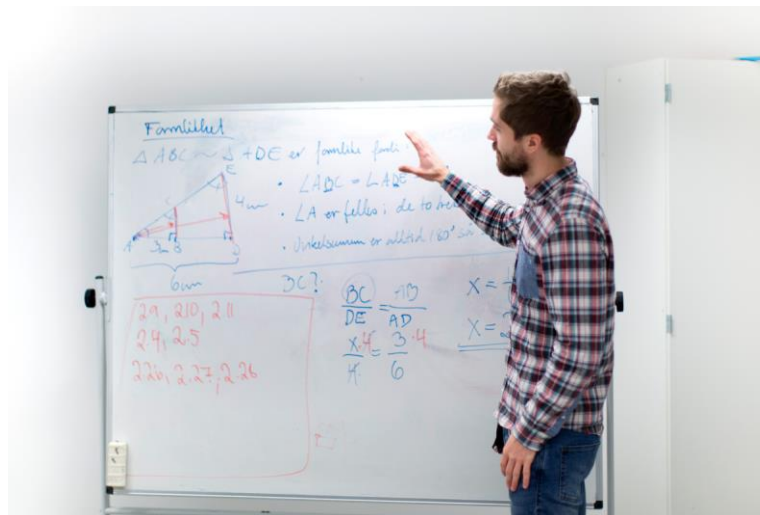

Skoleeier

- har ansvar for
  - at elevene får opplæring som er i tråd med læreplanverket
  - at skolene har riktig kompetanse
- skal
  - stille nødvendige ressurser til disposisjon
  - sørge for rammebetingelser som gir skolene mulighet til å sette seg inn i og ta læreplanverket i bruk på en god måte.
  - støtte, utvikle og styrke profesjonsfelleskapene i og på tvers av skoler.

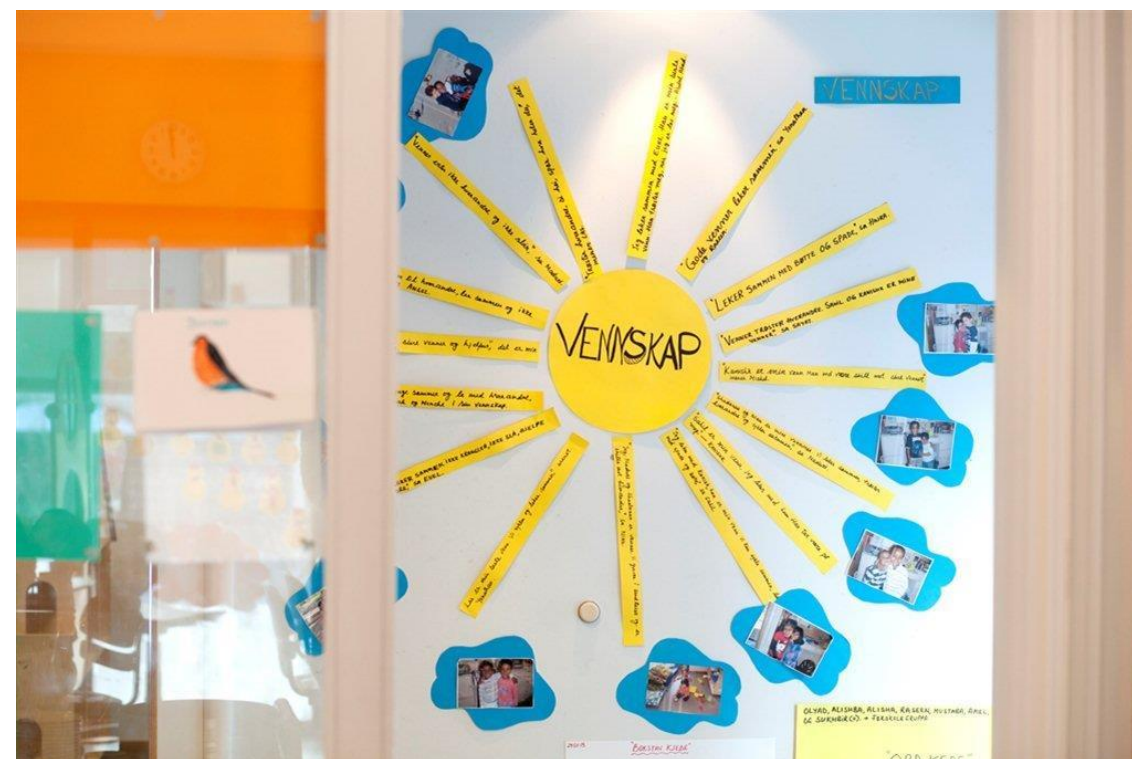

Kompetanseutvikling

Arbeid med læreplaner

- Arbeidet med å planlegge elevenes læring skal være basert på gjeldende læreplanverk.
- Skolene skal planlegge, gjennomføre, tilpasse og vurdere opplæringen slik at elevene oppnår den kompetansen læreplanene beskriver.
- I alt arbeid med læreplanverket skal elevenes læring og utvikling stå i sentrum.

Arbeid med nytt læreplanverk innebærer blant annet å

- **jobbe med** hvordan verdier og prinsipper i overordnet del skal prege praksis
- **vurdere** hvordan opplæringen i fag bidrar til å realisere skolens brede mandat
- **velge** innhold, arbeids- og vurderingsmåter for opplæringen
- **planlegge** progresjon og overganger mellom trinn og skoleslag
- **jobbe med** sammenhenger i og mellom fag
- **planlegge** hvordan elevene skal medvirke i opplæringen

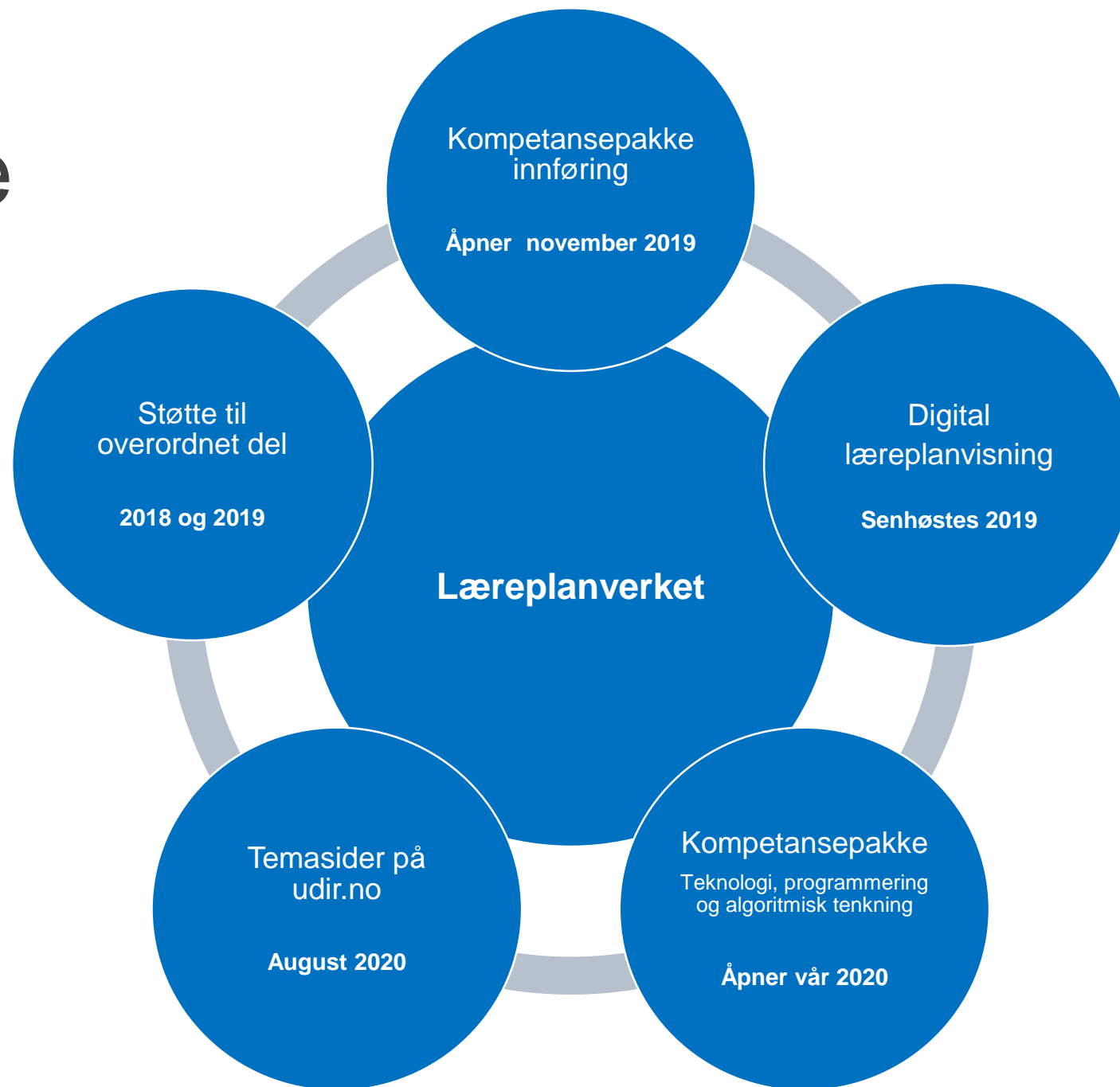
Støtte til innføring av nytt læreplanverk

Status

Helhetlig støtte

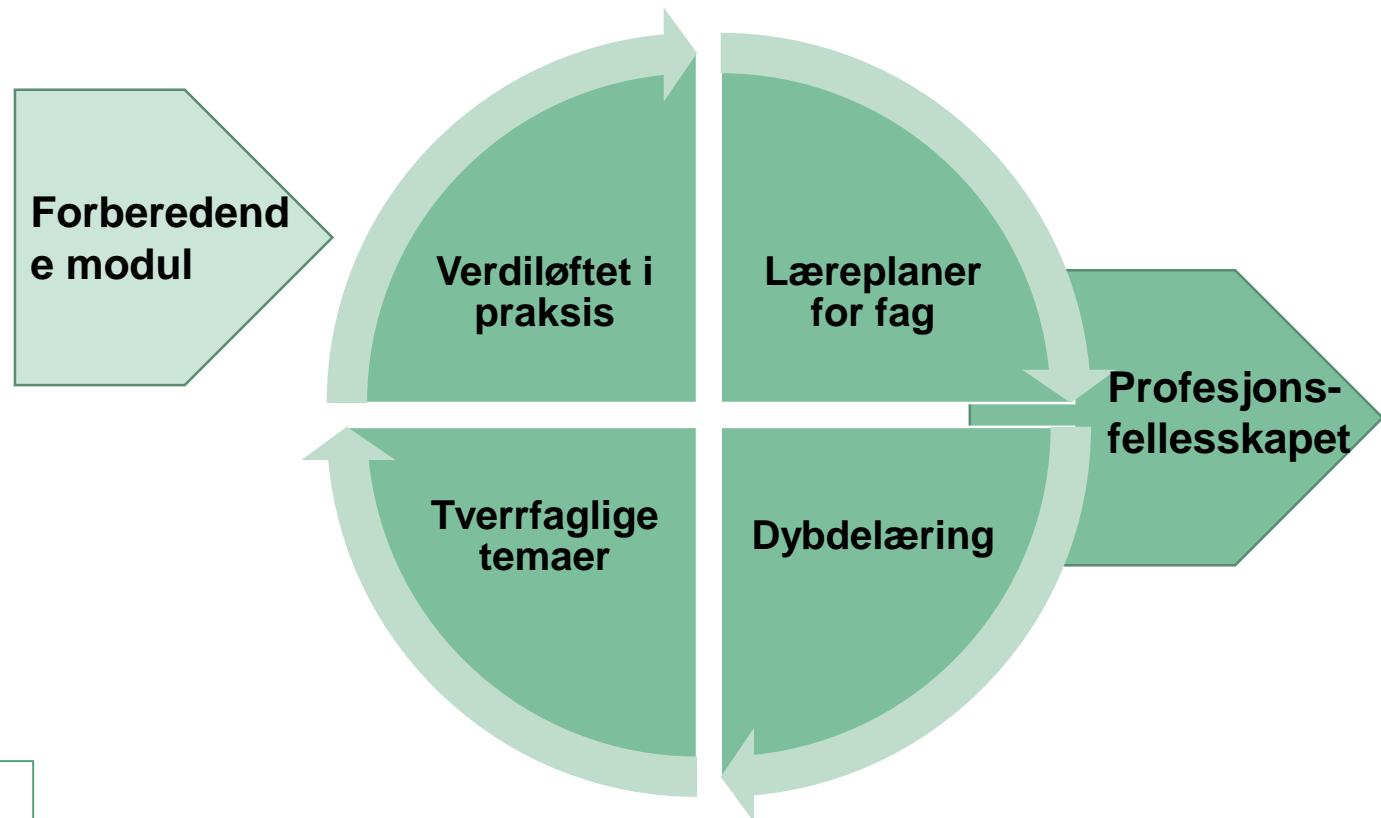
Kompetansepakker

- *for innføring*
- *i teknologi, programmering og algoritmisk tenkning*

Moduler i kompetansepakke innføring

- Forberedende modul
- Overordnet del
- verdiløftet i praksis
- Læreplaner for fag
- Dybdelæring
- Tverrfaglige temaer
- Profesjonsfellesskapet

Målgruppe kompetansepakker:
Skoleeiere, skoleledere, lærere (og UH)

← [Tilbake til forsiden](#)

 Publisert

 Rediger

⋮

Merk som ferdig

[Gå til modul](#)

[6dStudentvisning](#)

Modul 1: Overordnet del - verdiløftet i praksis

▼ Verdiløftet i praksis

Lederstøtte til Verdiløftet i praksis

1.1 Overordnet del - verdiløftet i praksis

1.1.a To sider ved verdiløftet i praksis (Video)

Lederstøtte til 1.1.b

1.1.b Fellesmøte - To sider ved verdiløftet i praksis (Aktivitet)

▶ [Hva er overordnet del?](#)

▶ [Elevene](#)

▶ [Modulavslutning](#)

Lederstøtte til Verdiløftet i praksis

For Leder og eier

Mål

Formålet med modul 1 er å sikre at Overordnet del blir et aktivt arbeidsdokument både for dere og for lærere ved skolen.

Modul 1

Modul 1 er i all hovedsak en obligatorisk modul, men er det tilfelle at det har vært jobbet med denne delen av læreplanverket ved deres skole tidligere kan dere tilpasse denne modulen. Det er avgjørende at dere som ledelse tar en grundig gjennomgang av modulen for å så legge en plan for hvordan dere da vil jobbe.

Innholdskomponentene i modul 1 består av ulike oppgaver og videoer der dere møter fagpersoner som tar for seg noen perspektiver knyttet til Overordnet del.

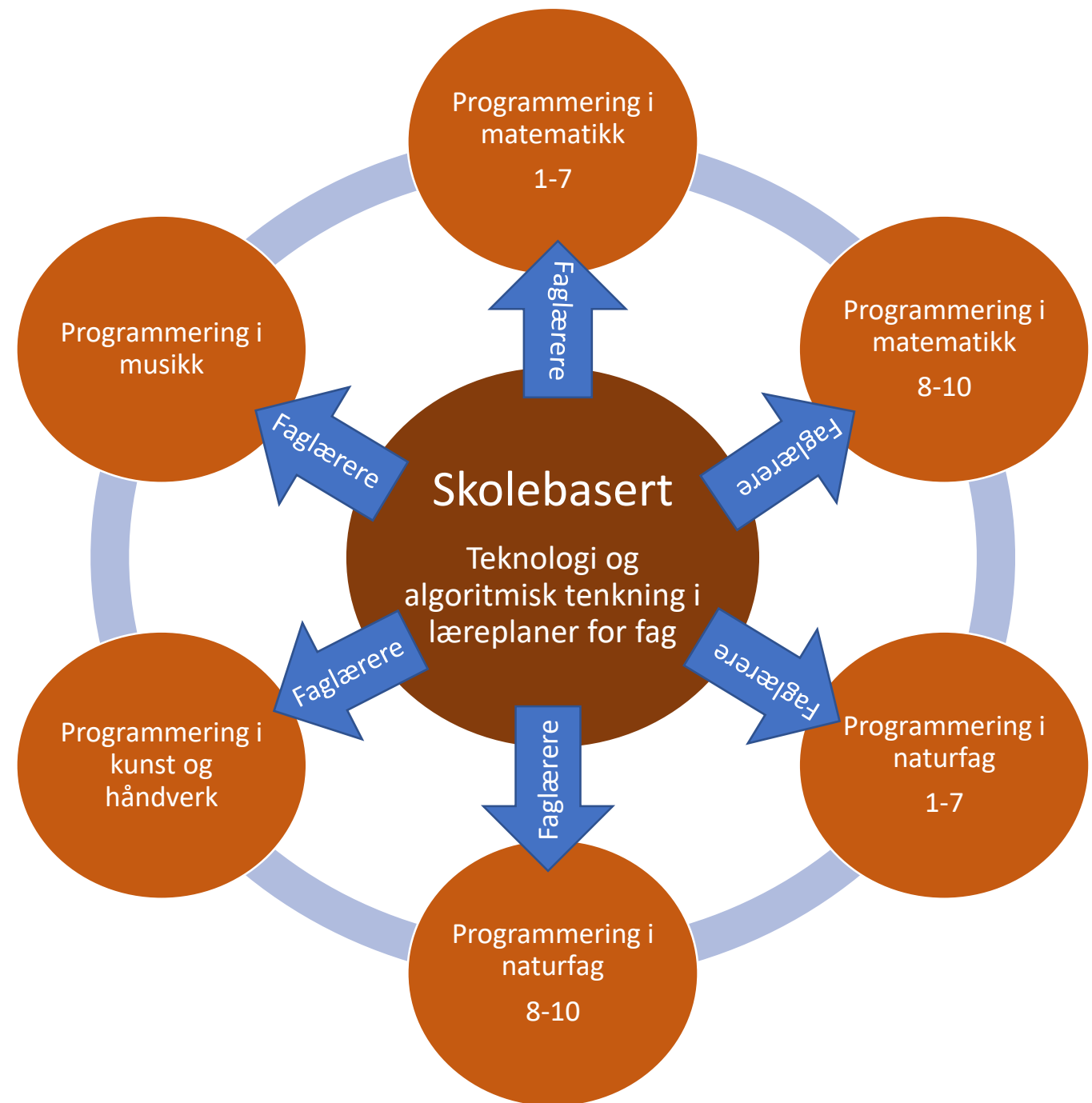
Det er lagt opp til IGP som metode for arbeid med oppgavene i modulen. Det vil si individuell

Kompetansepakke

Teknologi, programmering og algoritmisk tenkning

- Nettbasert støtte
- Felles skolebasert del
- Moduler for lærere i fag

Læreplanvisning med integrert støtte

Kommer samtidig med læreplanene i grunnskolen og de gjennomgående fagene i videregående opplæring senhøstes 2019

Ny visning med integrert støtte - eksempel

<< Overordnet del

Forside fremmedspråk programfag

+ Om faget

- **Kompetansemål**

- 1. årstrinn
- 2. årstrinn
- 3. årstrinn
- 4. årstrinn**
- 5. årstrinn
- 6. årstrinn
- 7. årstrinn
- 8. årstrinn
- 9. årstrinn
- 10. årstrinn

Vg1 1T studieforberedende

Vg1 1P studieforberedende

Vg1 1T-Y yrkesfag

Vg1 1P-Y yrkesfag

+ **Vurdering**

- Fagkoder
- Timetall
- Gyldighet og innføring

Matematikk fellesfag MAT1-05

Kompetansemål etter 4. årstrinn

 Innføring starter 01.08.2020 [Gyldighet og innføring](#)

Vurdering på 4. årstrinn i matematikk fellesfag

Målet for opplæringen er at eleven skal kunne:

- utforske og forklare sammenhenger mellom addisjon, subtraksjon og multiplikasjon og anvende disse hensiktsmessig

 Støtte til kompetansemålet
MAT1 4. trinn nr. 1

Grunnleggende ferdigheter:

Progresjon:

MAT1 trinn: 2. nr: 05 → MAT1 trinn: 4. nr: 1 → MAT1 trinn: 7. nr: 9

MAT1 trinn: 2. nr: 07 → MAT1 trinn: 4. nr: 1 → MAT1 trinn: 7. nr: 9

- utforske målings- og delingsdivisjon i lek og spill, representere divisjonene på forskjellige måter og oversette mellom ulike representasjoner

 Støtte til kompetansemålet
MAT1 4. trinn nr. 2

- utforske og beskrive ulike divisjonsstrategier, representere strategiene på ulike måter og oversette mellom representasjonene

 Støtte til kompetansemålet
MAT1 4. trinn nr. 3

- utforske problemstillinger fra hverdagslivet der divisjon er relevant regneart og begrunne valg av løsningsstrategi

 Støtte til læreplanen

Sammenhenger i læreplanverket

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Tilleggsinformasjon

- Forklaring til kompetansemål
- Forklaring av verb

Ressurser

- Ressurser for matematikk
- Ressurser for alle fag
- Vurderingsressurser

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/skisser-til-ny-digital-lareplanvisning/>

Integrert støtte i visningen

- Tre fagovergripende filmer
  - Hva er fagfornyelsen?
  - Ny læreplanstruktur
  - Kompetanse i læreplanene
- Filmer til læreplanene for fag

Filmer og annen støtte til høringen om nye læreplaner

Innholdet på denne siden er ment som en støtte til deg som skal svare på høringen om nye læreplaner. Se gjerne filmene sammen med kollegaene dine.

[Gi svar på høringen.](#)

Hva er nytt i fagene?

Oppdatering av tema- og ressursider på udir.no

- Veiledning til arbeid med læreplanverket fornyes og mye integreres i visningen
- Veiledninger til læreplanene for fag avgrenses, revideres og integreres i visningen
- Andre temasider om læringsmiljø, vurderingspraksis, tilpasset opplæring, osv. vurderes og revideres

Kontinuerlig arbeid med læreplanverket

- et arbeidsverktøy og et styringsverktøy
- vurdere om undervisningspraksis fører til læring i tråd med gjeldende læreplanverk
- reflektere over skolens styrker og utfordringer og om planlagt praksisendring fører til forbedring.
- Elevene skal involveres

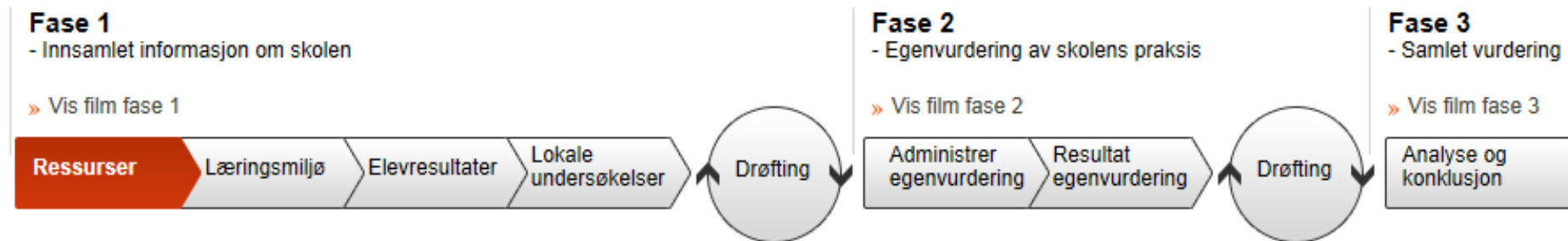

Ståstedsanalysen skole

- Frivillig verktøy i Skoleporten
- Brukes til skolebasert vurdering og som oppstart av utviklingsarbeid
- Refleksjonsverktøy – kan ikke brukes til sammenlikning
- Målet er å skape felles refleksjon over skolens praksis og hvilke områder skolen vil prioritere i utviklingsarbeidet sitt
- Kan brukes som forberedelse til å ta i bruk nytt læreplanverk

Ståstedsanalysen – prosess i tre faser

Fase 1: Samlet informasjon/fakta

- Skolens ressurser, resultater fra
- Elevundersøkelsen
- Nasjonale prøver
- Lokale undersøkelser

→ **Felles drøfting underveis**

Fase 2: Påstander til egenvurdering

Tegn på god praksis

→ skolens kollektive praksis

- Helhetsperspektivet
- Tilleggsbolker

Fase 3: Samlet vurdering

Drøfting av samlet materialet fra fase 1 og 2

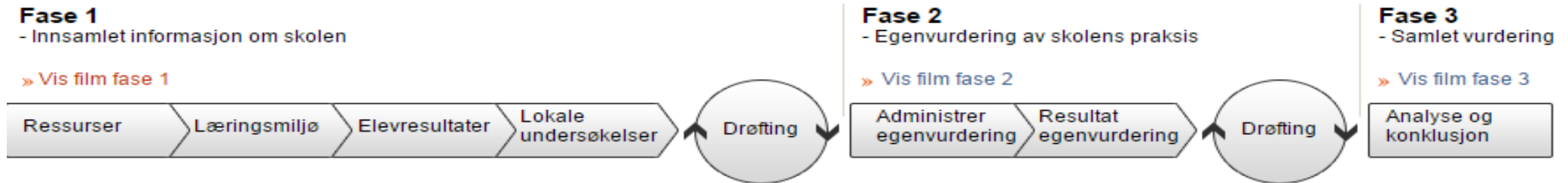
SWOT-analyse

Valg av satsingsområder

Analyse – sammenstille informasjon og data

Hva vet vi?

Hvilken praksis bør vi
endre
- og hvordan?

Hva får vi til?
Hva kan vi bli bedre på?

Ståstedsanalysen - endringer i august 2019

- Enklere å bruke
  - Sende brukernavn på epost og sms
  - Kortere påstandsbolker i fase 2 egenvurdering
  - Større valgfrihet
- Nye påstander
  - Helhetsperspektivet
  - Tilleggsbolker

Kort gruppearbeid

Hensikt

- dele ideer og inspirasjon til innføringen av fagfornyelsen
- forklare på en kort og lettfattelig måte hvordan dere jobber med fagfornyelsen i dag
  - .... og planlegger å jobbe framover

Gjennomføring

- individuell tenketid: 3 minutter
- rekkefremlegg maks to minutter per deltaker

Hold deg oppdatert

Utdanningsdirektoratet

www.udir.no/fagfornyelsen
www.udir.no/overordnetdel